

คำถามต่อนายก อบจ.สกลนคร กรณีผลักดันโครงการโรงงานน้ำตาล และโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาด 98 เมกะวัตต์

กลุ่มรักษ์น้ำจูน

ขอ

บเนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2554 เรื่องการย้ายสถานที่ตั้งหรือการขอนำกำลังการผลิตไปตั้งที่ใหม่และขยายกำลังการผลิตมาตั้ง

โรงงานผลิตน้ำตาลทราย โดยหนึ่งในหลายบริษัทที่สามารถย้ายสถานที่ตั้งและขยายกำลังการผลิตคือให้บริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด นำเครื่องจักรที่มีกำลังการผลิต 2,000 ตัน อ้อยต่อวัน ไปตั้งใหม่ที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร และ

ขยายกำลังการผลิตเป็น 12,500 ตันอ้อยต่อวัน ซึ่งต่อมาบริษัท ได้มาชี้แจงว่าโครงการโรงงานน้ำตาลดังกล่าวมีกำลังการผลิต 12,500-40,000 ตันต่อวัน นอกจากนี้ในพื้นที่เดียวกันกับที่ตั้ง โรงงานน้ำตาลนั้นจะมีโครงการสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาด 66-98 เมกะวัตต์รวมด้วย

บริษัททั้งสองได้พยายามประชาสัมพันธ์โครงการ โดยเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2556 ที่ผ่านมามีบริษัทได้จัดเวทีชี้แจง ข้อมูลโครงการขึ้น ณ อาคารหอประชุมวิโรจน์นิรมิตพิทักษ์ ม.เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จ.สกลนคร โดยมี นายชัยมงคล ไชยรบ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สกลนคร ได้เป็นประธานในการเปิดเวทีชี้แจงข้อมูล ซึ่งก็ไม่แปลก ที่จะเป็นเช่นนั้น หากแต่น่ากังขาที่เวทีดังกล่าวท่านนายกในฐานะประธานนั้นตอบคำถามเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพที่ประชาชนตั้งคำถามด้วยตัวเอง ชนิดถามเอง-ตอบเอง เสียค่อนข้างมาก และมีข้อเสี่ยงในทางนำเสนอผลประโยชน์ของโครงการ โดยมีได้แจกแจงผลเสีย หรือให้ข้อมูล อย่างครบถ้วน รอบด้าน ต่อประชาชน

“ประเทศเรามีพื้นที่ปลูกข้าวค่อนข้างมาก แต่ก็ประสบ

ปัญหาอุปสรรค เช่น ราคาข้าวที่ตกต่ำ ปัญหาภัยแล้ง ใช้พื้นที่ในการเกษตรจำนวนมาก แต่ได้ผลผลิตน้อย การที่นักลงทุนที่จะมาลงทุนจะเข้ามาทำโรงงานน้ำตาล ซึ่งต้องการปริมาณอ้อยปีละสี่แสนตัน โดยเชื่อว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งของพี่น้องประชาชน จะได้เปลี่ยนจากชีวิตชาวนามาเป็นชาวไร่ และแบ่งพื้นที่ทางการเกษตรได้หลากหลาย พี่น้องประชาชนใน จ.สกลนคร **ย้ายอยู่กับความยากจนมาตลอด** ทางเลือกใหม่ชาวไร่อ้อย น่าจะเป็นทางเลือกใหม่ที่ดีของพี่น้องประชาชน นอกจากจะปลูกอ้อยแล้วยังส่งเสริมเรื่องการส่งออกน้ำตาลอุตสาหกรรมต่างๆ ตนอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงของพี่น้องประชาชนไปในทางที่ดีขึ้น อยากเห็นพี่น้องชาวสกลนครมีรายได้เพิ่มขึ้น ตนเชื่อมั่นว่าถ้าโรงงานน้ำตาลมาจริง แล้วลงทุนประมาณสี่พันล้านบาท น่าจะทำให้

เศรษฐกิจหมุนเวียนของสกลนครดีขึ้น มีการสร้างงานสร้างอาชีพ แล้วรายได้เกษตรกรจะเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของพี่น้องชาวสกลนคร'

ทั้งนี้ ยังได้เปิดเผยว่าบริษัทจะทำประชาพิจารณ์ ที่ ต.อุ่มจาน อ.กุสุมาลย์ ในเร็ววันนี้ และย้ำต่อผู้สื่อข่าวที่ว่าโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดีที่จะเอาโรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งไว้ 'ที่นี่'

และผมเชื่อว่าโรงงานสมัยใหม่ สามารถจัดการกับเรื่องมลภาวะเรื่องสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ ผมเชื่อในความเป็นข้าราชการไทย เพราะในการตั้งโรงงาน ข้าราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องได้กำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน เชื่อมั่นต่อไปว่า **'แผ่นดินที่แห้งแล้งที่กุสุมาลย์ ถ้าโรงงานน้ำตาลไปตั้งอยู่ จะสามารถพลิกฟื้นชีวิตของพี่น้องชาวกุสุมาลย์ ให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น'**

นอกจากนี้ นายก อบจ.ยังกล่าวว่า ทาง อบจ.เวทีดังกล่าวเป็นการทำความเข้าใจกับประชาชนว่าวันนี้มันถึงเวลา

ที่จะต้องเปลี่ยนเราเข้าสู่อาเซียนประเทศเป็นหนึ่งเดียว ไร่พรมแดนการค้าขายเสรี การไปมาหาสู่ เราจำเป็นต้องปรับตัววันนี้น้ำตาลเป็นสินค้าส่งออกที่ดี ถ้าทำสกลนครให้เป็นจุดศูนย์กลางให้การขนส่งการค้ากับลิบประเทศ โดยเริ่มจากโรงงาน

น้ำตาลก็ดี โรงงานยางก็ดี ผมเชื่อมั่นว่านี่ จ.สกลนคร จะเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ แม้ว่าจะสกลนครจะไม่เป็นพื้นที่ติดชายแดน จะไม่มีสะพานเชื่อมไปยังต่างประเทศ แต่เรายังสร้างประโยชน์จากสะพานไปสู่อาเซียนลิบประเทศให้ได้ ผมเชื่อว่าสกลนครถ้าเราทำดีๆ ลักวันหนึ่งจะเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคทางนี้อย่างแน่นอน

เหล่านั้นคือข้อมูลอันสวยหรู ที่นายก อบจ.ได้บอกกล่าวกับประชาชนในพื้นที่ ภายใต้หัวใจของผู้นำที่พยายามสนับสนุนโครงการนี้ทั้งที่ส่วนตัวและที่สาธารณะมาโดยตลอด

แต่ขณะเดียวกันดูเหมือนความต้องการของนายก อบจ. กับปากของชาวบ้านเหมือนจะสวนทางกันอย่างสิ้นเชิง ในพื้นที่ชาวตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ แผ่นดินที่แสนแห้งแล้งตามทัศนคติของท่าน

ชาวบ้านผู้มาจากครอบครัวชาวนาที่ย้ายอยู่กับความยากจนไร้หนทางจะมีชีวิตสง่างามได้ในประชาคมอาเซียน หากไม่ยินยอมหรือสนับสนุนให้สร้างโรงงานน้ำตาลกำลังการผลิต 40,000 ตัน อ้อยต่อวัน ถ้าไม่ยอมพัฒนาใช้โรงไฟฟ้าชีวมวลกำลังการผลิต 98 เมกะวัตต์ ตามที่คณะท่านที่ได้รับทราบจากสื่อหลายแขนง และจากปากของท่านเองในหลายเวที

แต่ด้วยเหตุผลอย่างไร? ประชาชนผู้มืบรรพบุรุษเป็นชาวนาอย่างเรา ผู้เกิดมาในดินแดนกุสุมาลย์อันแห้งแล้งและยังย้ายอยู่กับความยากจนอย่างเรายังอยากจะได้สิบทอดอาชีพชาวนา ยังยึดถือได้อย่างมีศักดิ์ศรีกับข้าวทุกคำที่ได้กินว่าเป็นข้าวอินทรีย์จากนาที่บรรพชนของเราทำมาด้วยมือ และเรายังรักษาแผ่นดินนั้นไว้

ได้

ในฐานะที่เป็น “**ชาวนายอำเภออยู่กับความยากจน**” จึงอยากตั้งคำถามต่อท่านนายก อบจ.กลับไปดังนี้ว่า

1.ท่านพูดแสดงจุดยืนต่อสาธารณะครั้งแล้วครั้งเล่าว่าสนับสนุนโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวล และให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

หลายแขนงว่า ท่าน “**เชื่อ**” ว่าโรงงานสมัยใหม่ สามารถจัดการกับเรื่องมลภาวะเรื่องสิ่งแวดล้อมได้ ท่าน “**เชื่อ**” ในความเป็นข้าราชการไทย เพราะในการตั้งโรงงาน ข้าราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องได้กำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับประชาชน ท่าน “**เชื่อมั่น**” “**แผ่นดินที่แห้งแล้งที่กลุ่มนายอำเภอ** ถ้าโรงงานน้ำตาลไปตั้งอยู่จะสามารถพลิกฟื้นชีวิตของพี่น้องชาวกุสุมาลย์ให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น”

ในฐานะผู้นำ ท่านตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างด้วย “**ความเชื่อ**” หรือหรือ เพราะเรายังไม่เห็นข้อความใดๆ ที่ท่านอ้างอิงถึงผลการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพแต่ประการใดในการให้ข้อมูลชี้แจงการตัดสินใจที่สำคัญๆ เลย ขอถามท่านในฐานะประชาชนชาวตำบลอุ่มจาน ที่มีบ้าน มีที่นา และทุกคนในครอบครัวอาศัยอยู่ที่นั่น ขอถามท่านว่าโครงการดังกล่าวดำเนินการไปถึงขั้นตอนนี้ มีการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของทั้งสองโครงการแล้วหรือไม่ว่ามีการดำเนินการที่โปร่งใส ให้ข้อมูลรอบด้านหรือไม่อย่างไร

2.ท่านเป็นนักการเมืองท้องถิ่น การแสดงออกถึงการผลักดันโครงการแบบ “**สุดตั้ง**” อย่างที่เป็นอยู่ คือบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นนั้นถูกต้องแล้ว แต่ท่านสนับสนุนโครงการโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวลตำบลอุ่มจานด้วยชุดความรู้อันใด จึงได้เชื่อมั่นในเทคโนโลยี และเชื่อมั่นในข้าราชการหลายๆ เพราะจากสื่อและประสบการณ์ เราเห็นโรงไฟฟ้าชีวมวลมากมาย ด้วยมลพิษทางอากาศ ท้องฟ้าของชุมชนถูกปกคลุมไปด้วยฝุ่นละอองสีขาว และเขม่าที่เฝ้าเกลบสีดำ เช่นที่ร้อยเอ็ด หรือการทำไร่่อยหลายหมื่นไร่ที่ทำลายความหลากหลายชีวภาพของป่าโคกเต็งรังหัวแรบปลายนา รถชนย่อยที่จะวิ่งผ่านถนนกลางหมู่บ้านเรานับพันเที่ยวจะส่งผลอย่างไรกับเด็กที่กำลังเดินไปโรงเรียน

3.ท่านรู้หรือไม่ว่าพื้นที่ตั้งโครงการโรงงานน้ำตาล และโรงไฟฟ้าชีวมวลดังกล่าว ตั้งอยู่บริเวณท่าช้าง ริมฝั่งน้ำอูน (ลำน้ำสาขาของแม่น้ำสงคราม) มีนิเวศเป็นพื้นที่ป่าโคกและป่าบุงป่าทามริมน้ำอูนที่สวยงามมาก และไม่เคยเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยมาก่อนปี 2554 รวมทั้งพื้นที่ในอำเภอใกล้เคียงไม่เคยเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยมาก่อน แต่เป็นพื้นที่ป่าโคกหัวไร่ปลายนาในลุ่มน้ำอูน ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของจังหวัดสกลนคร แต่ได้เกิดการกว้านซื้อที่ดินมหาศาลหลังจากโครงการดังกล่าวประกาศ และใช้กลในการบุกเบิกป่าและตัดไม้ในป่าโคกเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานไม้สับ และโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร เป็นผลให้เกิดกระบวนการทำลายป่าโคกหัวไร่ปลายนาที่สมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดสกลนครลงไปเพื่อเปิดทางให้โรงงานน้ำตาลย้ายมาที่นี่ โดยอ้างว่าเป็นแหล่งปลูกอ้อยขนาดใหญ่ ซึ่งไม่เป็นความจริง

4.ท่านรู้ไหมว่านิเวศป่าโคก หรือป่าเต็งรังนั้นเป็นนิเวศที่โดดเด่น และงดงามที่สุด เป็นสมบัติของชาวสกลนคร เป็นแหล่งอาหาร อันได้แก่ เห็ดสารพัด ดอกกระเจียว ไข่มดแดง ผักหวาน

กบเขียด ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุด และมีราคาแพงมากในปัจจุบัน และอำเภอกุสุมาลย์ก็ยกย่องสิ่งเหล่านี้จึงเลือก “**ดอกกระเจียว**” เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอ ความเห็นของท่านนั้นได้ดูหมิ่นดูแคลนศักยภาพภายในของวัฒนธรรมชุมชนที่ดำรงอยู่ในนิเวศเฉพาะนี้ ด้วยมายาคติแห่งทุนนิยมการเมืองอย่างไม่อาจจะยอมรับได้

ปัจจุบันเจ้าของโครงการได้ดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการทั้งสอง อีกทั้งได้มีการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาให้ทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโครงการโรงงานผลิตน้ำตาลทราย และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมกรณีโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยที่การศึกษาดังกล่าวไม่มีการพิจารณาเรื่องผลกระทบต่อด้านสุขภาพของทั้งสองโครงการซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน แต่การศึกษาผลกระทบที่ดำเนินการอยู่กลับแยกส่วนศึกษาราวกับว่าโครงการทั้งสองไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

ขณะที่ฝ่ายประชาชนในพื้นที่เกิดความกังวลใจเรื่องผลกระทบต่อที่จะเกิดขึ้นในภาพรวม จึงได้ร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อปี 2557 ขอให้ดำเนินการ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าชี้แจงข้อมูลข้อเท็จจริง (2) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชนในการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (3) ขอให้มีการเปิดเวทีประชาคม โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (4) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อปกป้องสิทธิชุมชน และมีการร้องเรียนต่อประธานอนุกรรมการสิทธิชุมชนเพิ่มเติมอีกครั้งในปี นี้ เพื่อขอให้มีการตรวจสอบเพิ่มเติมดังนี้

1) ตรวจสอบความก้าวหน้าของกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของทั้งสองโครงการซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ว่าได้ดำเนินการแล้วหรือไม่ว่าหากดำเนินการแล้วได้มีการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งสองโครงการในพื้นที่เดียวกันครอบคลุมหรือไม่ และได้คำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีคุณภาพหรือไม่อย่างไร

2) ตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างโรงงานน้ำตาลทรายของบริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด รวมทั้งโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัท ผลิตไฟฟ้า สกลนคร จำกัด และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ

3) ตรวจสอบรายงานการศึกษาผลกระทบจากโรงงานน้ำตาลทรายของบริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด รวมทั้งโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัท ผลิตไฟฟ้า สกลนคร จำกัด

4) ให้จัดเวทีตรวจสอบทั้งสองโครงการเพื่อทราบและแก้ไขข้อร้องเรียน และขอให้มีการนำเสนอผลการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อประชาชนอย่างกว้างขวางในทุกหมู่บ้านที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าวและต่อสาธารณะ นอกจากนี้ ยังมีประชาชนได้ร้องขอให้สิทธิตามมาตรา 11 พร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ในการศึกษาผลกระทบด้านสุขภาพในพื้นที่นิเวศวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำอูน กรณีโครงการโรงงานน้ำตาล และโรงไฟฟ้าชีวมวลในตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

จึงขอใช้โอกาสนี้เรียนมาเพื่อให้ท่านนายก อบจ.สกลนครโปรดทราบว่า ประชาชนยังไม่ได้ “**เชื่อ**” ตามท่าน แต่เขายังเชื่อว่าแผ่นดินบรรพชนของเขาสมบูรณ์งดงาม ร่ำรวย และมีศักดิ์ศรีมากพอที่จะไม่ปล่อยให้ให้นักการเมือง กลุ่มทุน หรืออำนาจใดๆ จูงมุก.